

A HTMT HÍREI

Podcast: Freund Tamás az Arénában

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke volt április 24-én az InfoRádió Aréna című műsorának vendége. Freund Tamás beszélt egyebek mellett az MTA és az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat kapcsolatáról, az Akadémia nagy nemzeti programjairól, valamint arról, milyen hatása van a tudományra a mesterséges intelligenciának...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A Diaszpóra projekthálózat konferencia felhívása

A PTE Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kar (Anglisztika Intézet, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet), a Pécsi Tudományegyetem Diaszpóra Projekt Hálózata, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága Határtalan közösségek címmel konferenciát rendez. A konferencia időpontja: 2023. május 4–6., helyszíne: MTA PAB – Pécs, Jurisics Miklós u. 44...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Videó: Szilágyi Tibor orvosprofesszor

A SUMMA című beszélgetéssorozat – amely a Román Televízió kolozsvári területi stúdiója és a Kolozsvári Akadémiai Bizottság együttműködésének gyümölcse – legújabb vendége Szilágyi Tibor orvos, egyetemi tanár volt. Az idegtudományok kutatójaként, Szilágyi Tibor orvosprofesszor az epilepszia kialakulását, idegsejtekre gyakorolt hatását és kezelési lehetőségeit is vizsgálja a Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány és Technológiai Egyetemen...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: Tudóstalálkozó Szabadkán

A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács tizenharmadik alkalommal szervezte meg a konferenciát, mely eseményről egy újabb, tartalmasabb videó összefoglaló készült, amelyben a Csányi Erzsébettel, a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács elnökével készült interjú is megtalálható...” Forrás: Youtube/VajdaságiRTV: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Erdélyi magyarság a 20. században. Kutatások, tervek, eredmények

Erdélyi magyarság a 20. században Kutatások, tervek, eredmények címmel kerül sor tudományos konferenciára 2023. május 5–6. A konferencia a romániai magyar kisebbség történetére vonatkozó, folyamatban levő kutatásokat szeretné bemutatni és fórumot biztosítani a szakmai vitáknak. Helyszín: Csíki Székely Múzeum (Csíkszereda, Vár tér 2.) A szervezők a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet (Kolozsvár), Csíki Székely Múzeum (Csíkszereda) és a TK Kisebbségkutató Intézet...” Forrás: ELKH.hu: [teljes cikk >](#)

VII. Erdélyi Kertész és Tájépítész Konferencia

A Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karának Kertészmérnöki Tanszéke más, hasonló küldetésű intézményekkel, mint az MTA KAB, céljaul tűzte ki magas színvonalú tudományos rendezvények szervezését, amelyek révén a tudományművelés iránti érdeklődés ösztönzését, az interdiszciplinaritás elősegítését és a tudományosságban együttműködő hallgatók, oktatók és kutatók határokon átívelő összekapcsolását próbálja megvalósítani. Ezen törekvés megvalósítására kétéves rendszerességgel szervezzük a rangos nemzetközi konferenciát, amelyet „Erdélyi Kertész és Tájépítész” címmel indítottunk még 2011-ben. [...] VII. Erdélyi Kertész és Tájépítész Konferenciára 2023. május 11-13. a Sapientia EMTE, Marosvásárhelyi Kar, Marosvásárhelyen kerül sor...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Az EU és Ukrajna a jövőben elismeri és végrehajtja egymás bírósági határozatait

Az Európai Unió tagországainak külügyminisztereit tömörítő tanács luxembourgi ülésén megállapodott arról, hogy a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott uniós kívüli határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló hágai egyezmény keretében

szereződéses kapcsolatokat létesít Ukrajnával. [...] Közlötték: az együttműködés meg fogja könnyíteni az EU és Ukrajna polgári és kereskedelmi ügyekben hozott ítéleteinek elismerését és végrehajtását, és ezáltal a nemzetközi kereskedelem megkönnyítésének fontos eszközévé válik...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Ukrajnában hatályba lépett az oroszalanítási törvény

Az új ukrán jogszabály értelmében hat hónap áll rendelkezésre arra, hogy átkereszteljenek minden olyan települést, utcát, földrajzi megnevezést, ami az orosz és a szovjet múltra emlékeztet, írja az ukranews.com...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

Oktatás: Kevesebb tantárgy, lényeg a tartalom?

Ukrajna új tudományos és oktatási minisztere, Okszen Liszovij kijelentette, hogy csökkenthetik az iskolákban a diákoknak oktatott tárgyak számát. A tisztviselő felszólította az ukránokat, hogy „beszéljenek őszintén” a kérdésről, megjegyezve, hogy szólnak érvek mellett és ellene is. „Tulajdonképpen nem is az a kérdés, hogy hány tantárgy legyen, hanem az, hogyan lehet optimalizálni az oktatási programokat, milyen terhelést kapnak a gyerekek a tanórákon és házi feladatnak, milyen formában zajlik a tanulás” – mutat rá. Liszovij emlékeztetett, hogy Ukrajnában a felső tagozatos szakosított iskolákban 2027-től a diákok megválaszthatják majd, hogy milyen irányban szeretnék folytatni a tanulást. [...] Az Oktatási és Tudományos Minisztérium vezetője arra kérte a polgárokat, hogy csatlakozzanak a kérdés megvitatásához a Facebook közösségi oldalon...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Nyugdíjrendszer: Quo vadis, nyugdíjas?

A demográfusok már jóval a háború előtt figyelmeztettek, hogy a népességfogyás következtében egyre kevesebben lesznek majd, akik befizetéseikkel a Nyugdíjalapba hozzá tudnak járulni a nyugdíjak folyósításához. A háború csak súlyosbította a helyzetet, hiszen nők és gyermekek milliói menekültek külföldre, itthon milliók veszítették el a munkahelyüket, több ezer férfi bevonult a hadseregbe. Vajon lesz kinek fizetni a társadalombiztosítási hozzájárulást a háború után? Lesz miből folyósítani a holnap időseinek nyugdíját? – tette fel a kérdést összeállításában a BBC News Ukrajna. [...] A Nyugdíjalap adatai szerint 2023 elején 10,7 millió nyugdíjas volt Ukrajnában, míg 2022 elején 200 ezerrel többen voltak. Az átlagos nyugdíj Ukrajnában 4 623 hrivnya, ami hivatalos árfolyamon körülbelül 126 dollár. [...] Nincs túl sok lehetőség – véli a szociálpolitikai miniszterhelyettes...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Konferencia a divat és hagyomány kérdéseiről

A Fashion Revolution Hungary a kézművességet előtérbe helyezve szervezett kerekasztal beszélgetést és konferenciát, hogy kézművesek, tervezők, alkotók mondhassák el, mutathassák be az általuk bejárt utat. [...] Az idei héten a Pro Cultura Subcarpathica is bekapcsolódott a programba a szervezet hagyományörző rendezvényeinek s az általa működtetett Nagyberegi Tájháza kézműves foglalkozásainak bemutatása által. A programon Gál Adél és Kepics Andrea vett részt Kárpátaljáról...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Április 26-án a csernobili tragédiára emlékeznek Ukrajnában

Ukrajnában április 26-án a csernobili tragédia napjára emlékeznek. Ungváron, az atomerőműben történt baleset következményeinek felszámolásában résztvevők emléke előtt tisztelegve virágokat helyeztek el az Ukrajna Védői téren található emlékműnél...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Elfogadták Koszovó felvételi kérelmét az Európa Tanácsba

Aleksandra Đurović, az Európa Tanács szerb missziójának vezetője megerősítette, hogy Koszovó tagfelvételi kérelmét az Európa Tanács Parlamenti Közgyűléséhez továbbítják további eljárás céljából. Az Európa Tanács 46 tagállamot képviselő Miniszteri Bizottsága rendkívüli ülésen, a szavazatok több mint kétharmados többségével támogatta azt, hogy elindulhat a Koszovó tagfelvételére vonatkozó eljárás az említett intézménybe – jelentette be Donika Gërvalla-Schwarz koszovói külügyminiszter. [...] Csalódottságának adott hangot Aleksandar Vučić szerb elnök kedden. [...] A 46 tagú Európa Tanács Miniszteri Bizottsága végül 33 igen és hét nem szavazat mellett elfogadta Koszovó tagfelvételi kérelmét. [...] Miután a szerb kisebbség bojkottálta a vasárnapi észak-koszovói polgármester-választást, a részvételi arány csupán 3,47 százalékos volt...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Mester Gyula előadása a VMAT áprilisi tanácskozásán

A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács és az MTA Magyar Tudományosság Külföldön együttműködésével került sor 2023 április 22-én Szabadkán, a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon a 13. Vajdasági Magyar Tudóstalálkozóra. A konferencián a szabadkai Mester Gyula egyetemi tanár, akadémikus az önvezető autók jellemzőit ismertette. Az elhangzott előadást a szerző összefoglalójával mutatjuk be. [...] 2022-ben a világon közlekedési balesetben több mint 1.350.000 személy vesztette életét, a sérültek száma több mint 3.500.000. A közlekedési balesetek több mint 90%-át a gépkocsivezetők okozták...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Kishegyes: Az ásatások eredményeiről szerveztek konferenciát

A Budapest-Belgrád vasútvonal nyomvonalán Kishegyesnél, az egykori állomás közvetlen közelében szarmaták, majd avarok által lakott település nyomaira bukkantak. Az ásatás eredményeit kedden ismertették Kishegyesen egy konferencia keretében. Az eseményen nem csupán a kishegyesi, hanem a vasút nyomvonalán feltárt egyéb leletekkel is foglalkoztak. Szabadka közelében szintén szarmata és avar települések nyomait tárták fel. Neda Mirković Marić archeológus, a Szabadkai Községi Múemlékvédelmi Intézet munkatársa vezette Kishegyesnél a feltárást. [...] Elhangzott, hogy régészeti szempontból véget ért a terepi munka, az archeológusok munkája viszont javában tart...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: A könyvtárosságról, a pedagógiáról, a társadalomtudomány kérdéseiről Bácskossuthfalván

Juhász Erzsébet Könyvtár érdeklődőkkel megtelt bácskossuthfalvi fiókjában bemutatták a Pannon Egyetem könyvtárának bácskossuthfalvi származását, jelenleg Celldömölkön élő informatikusa, Györe Géza „Ment-e... elébb?” című könyvét. A megjelenteket Sakalija Piroška könyvtáros köszöntötte, majd a kiadványt és szerzőjét Garaczi Imre filozófus, társadalomkutató, az MTA Veszprémi Területi Bizottságának alelnöke, a könyvkiadással is foglalkozó Veszprémi Humán Tudományokért Alapítvány alapítója méltatta. [...] A könyv rendkívül találó címe Vörösmarty Mihály Gondolatok a könyvtárból című versének kulcskérdésére utal. Arra a racionális, egyben költői talányra, hogy vajon sikerült-e az emberi-szellemi értéket átadni, megőrizni ebben a mai, technikailag felfejlődött világban...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

A 100 éves Kovács Teodort köszöntötték az újvidéki Orvostudományi Karon

Az újvidéki Orvostudományi Karon egykori kollégái és munkatársai köszöntötték 100. születésnapja alkalmából Európa legidősebb endokrinológusát, Kovács Teodort, aki élő legendának számít a vajdasági orvosok között, sok egészségügyi dolgozó példaképe volt, aki tudását önzetlenül adta át az őt követő generációknak. Ő volt a Tartományi Kórház, későbbi Vajdasági Klinikai Központ Endokrinológiai Klinikájának megalapítója. [...] Kovács úr azt mondja, örül, hogy még sokan emlékeznek rá, és arra a kérdésre, hogy mi a hosszú élet titka, azt válaszolja, hogy "nincs itt semmi titok". “Mértékletesnek kell lenni mindenben, nem kell túlzásba vinni sem az étkezést, sem a fizikai megerőltetést”, tette hozzá...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Tárlat: Pszeudoprimitív esztétika és jelen korunk

Újvidéken a Vajdasági Iparművészek és Formatervezők Egyesülete, valamint az Újvidéki Művészeti Akadémia szervezésében a Forma Galéria kiállítóteremben nyílt meg a Vass Szabolcs képzőművész mestermunkáját bemutató, experimentális illusztrációkat tartalmazó „Pszeudoprimitív esztétika és jelen korunk” elnevezésű tárlat. Vass Szabolcs alkotásait Michel Houellebecq francia kortárs író Egy sziget lehetősége című sci-fi regénye ihlette. A topolyai származású, jelenleg Bristolban élő alkotó célja az volt, hogy megalkossa a két síkon, a 21. század jelenében és a klónok uralta, technokratikus fiktív jövőben játszódó regény ideológiájának adekvát vizuális matricáját...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

38 vajdasági diák érdemelte ki az Ady-ösztöndíjat

Az Ady Endre-ösztöndíjra Vajdaság területéről 110 jelentkezés érkezett, végül 38 diák részesült egyszeri, 100 ezer forint értékű támogatásban. A Nemzeti Tehetség Program által meghirdetett ösztöndíjban egyébként azok a külföldi tanulók részesülhetnek, akik kimagaslóan tehetségesek, de szociálisan hátrányos helyzetűek...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Elemzés: Erdélyben a népességsökkenés ellenére stabilizálódott a magyar nyelvű oktatás

Jelentősen jobban sikerült megtartani arányunkat a magyar oktatásban az elmúlt tíz évben Erdélyben, mint amennyire a lakosság körében apadt a magyarok aránya – derül ki az Iskola Alapítvány megrendelésére a SoDiSo Research kutatócég által készített

oktatási elemzésből, amelyet az RMDSZ hírlevele idéz. [...] 2011 és 2021 között Erdély 15 megyéjében a magyar nyelven tanulók aránya 16,3 százalékról 15,6 százalékra csökkent, miközben a régióban a magyarok aránya az össznépelességen belül 19,8 százalékról 18,0 százalékra apadt. [...] A pozitív trend mögött az elemzés szerint egyfelől az állhat, hogy a magyar oktatásban egyre többen vannak a nem magyar etnikumú gyerekek. Ezeknek nagy része magyar anyanyelvű roma (11-12 százaléka), illetve 4-5 százalékra tehető a jelentős román kötődéssel rendelkezők aránya. [...] Településszinten ez azt jelenti, hogy 49 településen számolódott fel teljesen a magyar oktatás, illetve két településen sikerült beindítani azt...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Nem hagyta jóvá a tanfelügyelőség, hogy a katolikus líceum a Bolyai alegységeként működjön

A Maros megyei tanfelügyelőség nem egyezett bele abba, hogy a II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Gimnázium a Bolyai Farkas Gimnázium alegységeként működjön. A pénteki határozat indoklása szerint a kérést arra hivatkozva utasították el, hogy a helyi tanács még nem hagyta jóvá a helyi iskolahálózatot a következő tanévre, ilyen esetben pedig új oktatási egységről a tanügy minisztérium dönthet. A katolikus iskola osztályai 2022 őszén a Bolyai gimnáziumba tagozódva indulhattak el, miután 2022 májusában a romániai legfelsőbb bíróság ítélete megszüntette az intézményt. Tamási Zsolt volt igazgató jelenleg a Bolyai gimnázium aligazgatójaként irányítja a katolikus tanintézet osztályait. [...] A 2014 óta működő iskolát azért kellett 2018-ban miniszteri rendelettel újra létrehozni, mert korábbi létrehozásában a romániai korrupcióellenes ügyészség (DNA) törvénytelenéget látott...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Kézikönyv: Transzilvanizmusok

Kolozsvári Transzilvanizmus-ülésszak április 20-án, friss K. Lengyel Zsolt-kötet a témában Haza és szülőföld címmel, előkészületben lévő budapesti transzilvanizmus-kézikönyv Boka László szerkesztésében, a fogalom előkerülése az utóbbi romániai választások programbeszédeiben – mindez mintha azt jelezné, hogy van valamelyes aktualitása az Erdély témáról való kreatív gondolkodásnak, az ezzel kapcsolatos elméleti keretek újragondolásának. Ugyanezt támasztja alá Anca Pârvulescu és Manuela Boatcă 2022-es, Creolizing the Modern című kötete, amely a kortárs gondolkodási trendek felől, Liviu Rebreanu Ion című regényének egyes cselekményelemeit és regényen belüli személyközi viszonyait kiindulópontként és ürügyként használva próbálja meg lefordítani Erdélyt a nagyvilág számára, az „inter-imperiality”, vagyis birodalomköziség terminusára építve a gondolatmenetét. Ez a könyv jelenleg intenzív véleménycserék tárgya a nemzetközi szakmai nyilvánosságban. A birodalomköziség egyébként egyáltalán nem előzmény nélküli gondolat: Bethlen Gábor szimbolikusan kiegyensúlyozó történelmi szerepe...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Székyföldi siker született az OTDK Humán Tudományi Szekciójában

Első helyezést ért el Budapesten Bedő Zsuzsa, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMT) Marosvásárhelyi Karának harmadéves fordító és tolmács szakos sepsiszentgyörgyi hallgatója a 36. Országos Tudományos Diákköri Konferencia (OTDK), Humán Tudományi Szekciójában. A jövő magyar tudósainak legnagyobb és legrangosabb, kétévente megismétlődő seregszemléje részeként április 12–14. között lebonyolított megmérettetésnek a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) nyújtott otthont. [...] Bedő Zsuzsától megtudhattuk: Fordítástudomány, terminológia tagozatban bemutatott, Imre Attila, az MTA külső köztestületének tagja témavezető egyetemi tanár irányításával összeállított pályamunkájában a Gentleman Jack című angol filmsorozatban fellelhető reáliák (kultúra-specifikus elemek) magyarra történő átültetését vizsgálta...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

V. országos kisebbségtörténelem és hagyományai tantárgyverseny

A kultúránk és történelmünk ápolását célozza a kisebbségtörténelem és hagyományai tantárgy is, amelyet hatodik és hetedik osztályban tanítanak. Ebből a tantárgyból szervezték meg a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban a múlt hét végén az ötödik országos tantárgyversenyt, amelyen összesen 74 diák vett részt. [...] Országos verseny lévén, a tanulók először a helyi és megyei szakaszokon kellett bizonyítsák a rátermettségüket. Minden olyan megyében, ahol van magyar nyelvű oktatás, megszervezik a fordulokat, ahonnan a legjobbak továbbjutnak. A megyei fordulokat tizennégy megyében szervezték meg...” Forrás: E-nepujasag.ro: [teljes cikk >](#)

MÚRE-riportkötetek bemutatója Szórványsorsok Erdélyben

Ezzel a címmel szervezett közönségtalálkozót április 20-án, csütörtökön 17 órától a marosvásárhelyi református Kistemplom gyülekezeti házában a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének (MÚRE) Maros megyei fiókjá. A találkozón bemutatták az egyesület által eddig megjelentetett riportköteteket, és a megjelent szerkesztők megosztották a rendezvény résztvevőivel a riporttáborokban szerzett élményeiket. [...] Az évek során, kevés kihagyással újabb térségekből újabb riportkötetek láttak napvilágot, [...] 1998 és 2005 között öt, míg 2005 és 2022 között újabb kilenc kötetet adott ki a MÚRE...” Forrás: E-nepujasag.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Gazda József élettörténete az elnyomó kommunista rendszerről

Miért is éltem? a címe Gazda József háromszéki író legújabb kötetének, amelyben többek között 900 oldalas szekus dossziéja alapján idézte fel az életét. Az 1950-es évek végétől Székelykocsárdon, Nagyenyeden és több évtizeden át Kovásznán magyar szakos tanárként dolgozó szerző pedagógusi pályája mellett szerteágazó írói és művelődésszervezői munkát is folytatott. Az 1956-os magyar forradalom idején került a Szekuritáté célkeresztjébe, de megúsza letartóztatását. A kommunista elnyomást megörökítő könyv kapcsán beszélgettünk. [...] 1956 őszén, a forradalom leverésekor 4-5 koszorúval indultunk el, hogy meglátogassuk Dsida Jenő és más jeles költők, írók sírját. Észrevettük, hogy a magyar szakos diákok csoportja egyre duzzad és tömeggé válik...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: M. Lovász Noémi képzőművész, művészpédagógus

M. Lovász Noémi nagyenyedi születésű képzőművész, művészpédagógus. Tanulmányait a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Egyetemen folytatta, a művészettörténeti mesterképzést pedig a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen végezte. Jelenleg tanít, továbbá művészként is aktív. Akárcsak Kandinszkij, M. Lovász Noémi is a festői elemek belső életét ismerve, a belső érzelmi azonosság alapján dolgozik. A képzőművészettel Lelketekben nyomot hagyok című kiállítása kapcsán beszélgettünk, amely május 10-ig látogatható a Kolozsvár-Újalsóvárosi Református Egyházközösség Pata utcai Fehér Galériájában...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Dr. László Ferenc

Születésének 150. évében könyvbemutatóval emlékezett a Székely Nemzeti Múzeum dr. László Ferenc régészre, aki 1901 óta múzeumőre, 1918-tól igazgatóőre volt az intézménynek. Emellett 1898-tól a Székely Mikó Kollégium tanára volt. Az 1873. június 28-án Sepsiszentgyörgyön született, 1925. szeptember 16-án Kolozsváron elhunyt tudósra emlékezünk mai Történelmünk rovatunkban, a Kolozsváron kiadott Pásztortűz folyóirat 1925. október 4-i számában megjelent nekrológból közölt részletekkel...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Hamarosan startol a BBTE Film és Média Napok

Változatos programkínálattal készül a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Film és Média Intézete a BBTE Film és Média Napokra. Az április 27. és 29. között, immár harmadik alkalommal megrendezendő konferencia a mozgóképes szakma gyakorlati megismertetése mellett a tudomány-népszerűsítésre vállalkozik, idén pedig az animációs filmre és a virtuális valóságra fekteti a hangsúlyt...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Molnár Zsolt költő legújabb kötetét mutatják be a Festum Varadinum előrendezvényeként

Molnár Zsolt költő legújabb kötetét, A monológ iránya című kiadványt mutatják be szombaton Nagyváradon a Festum Varadinum elő rendezvényeként. A váradi szerző 2011 óta az orra segítségével, speciális billentyűzet használatával alkot. A rendezvényt szombaton 17 órától tartják a Léda-házban...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Füleken szervezték meg a szlovákiai magyar középiskolák országos informatikai versenyét

A levelező fordulók feladatainak (2022. november – 2023. március) a megoldásaival lehetett a versenybe bekapcsolódni, mely eredményei alapján zajlott immár újra hagyományos módon a verseny döntője Füleken április 18–19-én. A levelező fordulóba 17 középiskolából kapcsolódtak be a diákok (Magyarország, Románia, Szerbia és Szlovákia). A döntőben végül 16 középiskola 61 diákja és 17 felkészítő tanár vett részt. A programozói kategóriában a diákoknak Python, C++, C#, Java nyelven kellett megoldaniuk a feladatot. A felhasználói kategória táblázatkezelésben, szövegszerkesztésben és adatbázis-kezelésben mérte össze erejét...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Vélemények: Visszavonták az életpályadíjat az antiszemita tanártól

Felülvizsgálta korábbi döntését a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége, visszavonták Fehér István életpályadíját. Fekete Irén, az SZMPSZ elnöke a Pátria Rádióknak először arról beszélt, szakmai döntés született. Vasárnap, egy héttel a díjkiosztó után a Paraméternek már úgy reagált, újratárgyalják az ügyet az elnökségben. Ezután a szervezet közleményben, nyilvánosan elhatárolódott Fehér István szélsőséges kijelentéseitől, és bocsánatot kért mindenkitől, akit a döntéssel megsértett. [...] Azok, akik a demokrácia bányabőrét magukra öltve, a véleményszabadság pallosát magasra emelve vágják le mindenki fejét, aki nem azt gondolja, amit ők. Nyilván ez nem ad felmentést az alól, hogy egy szakmai szervezet nem hoz ideológiai döntést, különösen nem

utólag. [...] Szomorúan és megdöbbenve látom, hogy a szlovákiai magyar politikában alighanem a Putyin-pártiak vannak többségben, mondja L. Juhász Ilona etnológus, az MTA külső köztestületének tagja...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >](#)

Beszélgetés: Nincs egységes szlovákiai magyar oktatáspolitikai, kellene valaki, aki ezt az egészet összefogja

Bacsó Péter, a párkányi Ady Endre Alapiskola igazgatója három éve figyeli a helyi alapiskolások nemzetiségi adatait. Tapasztalatai szerint a szülők nem mindig akarnak beszélni az iskolaválasztás okairól. A párkányi magyar alapiskolában idén 650 magyar diák tanul, a szlovák alapiskolát tavaly 170, idén pedig 181 magyar nemzetiségű gyerek látogatja. [...] Az igazgató arra is figyelmeztet, hogy az Alsó-Garam és az Alsó-Ipoly mentén már tíz éve siralmasak a demográfiai mutatók, ez pedig egyre nagyobb problémává válik a párkányi régióban. [...] Hivatalos, releváns adataink nincsenek, hiszen az iskolaválasztás magánügy, és a szülők nem szeretnek erről beszélni. Csak azok válaszolnak erre a kérdésre, akik eleve hozzánk akarták beíratni a gyerekeiket. Ilyen felmérést nem tudunk csinálni, én az óvodákkal való együttműködésben látom a megoldást...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Előadás: Megemlékezés a diktatúrák egyházhoz tartozó áldozatairól

A Rozsnyói Rákóczi Magyar Házban 2023. április 25-én „Szerzetesek és apácák a vádlottak padján” címmel a diktatúra egyházhoz tartozó áldozatairól tartottak megemlékezést. A 73 évvel ezelőtti „R” és „K” titkosrendőrségi műveletekről, amely felszámolta az egykori Csehszlovákiában az apáca- és szerzetesrendeket, Lőrincsik Szilvia rozsnyói történész tartott előadást, ismertette a szomorú történeteket. 1950-ben az „akció” forgatókönyve hasonló volt, mint a kitelepítéseknél. Az éjszaka leple alatt összegyűjtötték őket, s aki nem „vetkőzött” ki a rendből – azt kegyetlen körülmények között csehországi munkaszolgálatra kényszerítették...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Podcast: Duray Miklós öröksége

A múlt heti emlékének szentelt konferencia apropóján a Ludovika Podcast legújabb adásában Duray Miklós politikusról hangzott el beszélgetés Gyurcsik Ivánnal, Duray közvetlen munkatársával, az egykori Együttélés politikai mozgalom vezető titkárával, aki jelenleg a Nemzeti Közszolgálati Egyetem regionális együttműködésért felelős rektori tanácsadója. [...] Duray '84-es bebörtönzése elleni tiltakozások akkoriban a nemzetközi közvéleményt is megmozgatták. Hogyan építette ki saját hitelességét és volt képes reflektorfénybe helyezni a felvidéki magyarság ügyét a nagyvilágban? Hogyan érte el azt például, hogy a nyolcvanas években megjelenjen Párizsban egy, a szlovákiai magyarok helyzetéről, az ellenük elkövetett jogsérelmekről szóló jelentés? Mit értékeltek, ismertek fel benne külföldön a kortárs írók (Vonnegut, Miller, stb)...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Videó: A Clevelandi magyar iskola szavalóversenye

A több mint 60 éves múltra visszatekintő Clevelandi Magyar Iskolában nem szakadt meg a lánc: évről évre, generációról generációra él a kijelentés: egyetlen gyerekről sem szabad lemondani. Még akkor sem, ha most nehézséget jelent számára elsajátítani szülei nyelvét. [...] Minden évben megtartjuk a szavalóversenyt, mert úgy érezzük, hogy fontos a gyerekeknek. Hasznukra válik magának a versnek a memorizálása is, különösen azért, mert az irodalmi sorok ismételtetése közben tágul a szókincsük...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)